

Nov 30, 2008

Trong những năm gần đây, cư dân vùng hạ lưu vực sông Mê Kông liên tiếp phải gánh chịu những trận lũ lụt dữ dội khác thường, trong lúc nguồn cá nuôi sống họ lại có dấu hiệu càng lúc càng ít đi.

Nhiều tiếng nói từ Thái Lan, Lào, Cam Bốt hay Việt Nam đã vang lên tố cáo các con đập thủy điện đang mọc lên ngày càng nhiều ở thượng nguồn Trung Hoa hay hạ nguồn bên Lào, là nguyên nhân khiến cho dân chúng trong khu vực vào tình cảnh khó khăn. Thực tế đầu tiên ở vùng hạ lưu vực sông Mekong là trong khoảng hai thập niên gần đây, các đập thủy điện đã được xây dựng càng lúc càng nhiều trên dòng chính cũng như trên các phụ lưu của con sông. Nguyên nhân là vì các chính phủ trong vùng muốn tận dụng điếu kiện thiên nhiên thuận lợi để đẩy mạnh việc sản xuất điện năng phục vụ cho đà phát triển kinh tế nhanh chóng của các nước. Nếu chỉ tính đến các đập thủy điện quan trọng, trên dòng chính của sông Me kong

chính tại miền Vân Nam Trung Hoa xuống tới Campuchia hiện đã có khoảng 20 con đập đã hoàn thành hay đang xây cất.

Trên dòng sông Mekong mang tên là tiếng Hoa là Lan Thương, nhà nước Trung Quốc đã hoàn thành và đưa vào hoạt động ba đập thủy điện lớn là Môn Loan, Đới Triêu Sơn và Cảnh Hồng, ngoài ra hai đập nước khác là Tiều Loan và Nóa Trát Đới đang được hoàn thành. Trong khi hầu hết của hạ nguồn Hoa còn có thêm ba con đập khác nữa, đó là của các đập mới lắp đặt ở thượng nguồn trên các phụ lưu sông Mekong ở vùng Vân Nam. Ở vùng hạ lưu, Lào là nước rất chú ý các công trình thủy điện với 9 đập nước trên dòng chính sông Mekong

đang được xây dựng không kể đến một số đập trên các con sông khác đã hoàn thành hiện nay.

Đội ngũ các chính phủ cũng như các doanh nghiệp tài chính như Ngân Hàng Thế Giới hay Ngân

Hàng Phát Triển Châu Á, đã giúp đỡ các chính quyền sở tại thực hiện các công trình xây đập thủy điện, đó là những công trình hữu ích. Thế nhưng bất chấp bao tài chính bỏ vào môi trường, thậm chí nhiều chính phủ thu được những khoản phí đáng kể từ các đập nước trong thời gian qua đã bắt đầu lên tiếng báo động về tác hại của việc ngăn sông đê và đi ngược lại dân vùng hạ lưu và con sông. Một trong những chủ trích đầu tiên là các đập thủy điện đã làm cho nguồn cá bị cạn kiệt, đây là mối lo ngại chính của Việt Nam là nước có nhiều cửa sông. Nhà cầm quyền Việt Nam gần đây đã công khai lên tiếng chủ trích tác hại của việc xây đập ngày càng nhiều đập thủy điện trên sông Mekong, khi cho rằng việc phát triển đập thủy điện trên sông Mê Kông và các phụ lưu sẽ có ảnh hưởng không tốt đối với những nước như Việt Nam. Tại buổi họp ở Vientiane do Ủy ban Sông Mekong tài chính để tham khảo ý kiến về thủy điện trong vùng, Phó giám đốc viên Nghiên cứu Nông Nghiệp Việt Nam đã nêu lên con số 20 triệu người ở đồng bằng sông Cửu Long sinh sống nghề cá và nguồn nước để trồng trọt có thể chi phí tại hạ lưu do việc xây đập ở vùng thượng nguồn của dòng sông. Điều hình ảnh dân Trung Quốc cho biết là những cá heo bắt đầu đã giảm đáng kể trong vài năm qua, nguyên nhân là các đập nước xây dựng tại khu vực bên trên đã ngăn không cho cá xuống đến vùng đồng bằng sông Cửu Long. Theo một chuyên gia thuộc Ủy ban Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Trung Quốc, hầu hết các đập thủy điện không chỉ gây hại cho nước mà còn lưu trữ một phần không ít lượng phù sa mang nhiều chất dinh dưỡng, mà trước đây dòng sông chuyển xuống các vùng hạ nguồn. Không chỉ có cá hiếm đi, phù sa ít đi mà lũ lụt trong những năm gần đây xảy ra nghiêm trọng hơn ở các nước như Việt Nam, Campuchia, Thái Lan hoặc Lào. Rồi nhiều tiếng nói đã vang lên tố cáo các đập nước khổng lồ của Trung Cộng trên những con sông Mê Kông.